

JOEL BEST: RANDOM VIOLENCE

UTGANGSPUNKT: TEORIER OM STEMPLING & STIGMA

- Kriminologien fra 1920-1960: ”Ondt skaper ondt”. De utsatte gruppene lever i disorganiserte nabolag (Chicagoskolen), samfunnet er preget av mangel på samhold og felles normer (Durkheim) eller fylt av konkurranse og egoisme (Merton), subkulturer leverer et alternativt normsett (Albert Cohen), eller en har for svake bånd til det ordinære samfunn (Hirschi).
- Fra 1950 – velferdsstaten bygges ut. Kriminaliteten øker!
- *Definisjonen* av kriminalitet kommer i søkelyset. Narkotika eks. Når atferden *stempler* avvikende, *blir* den avvikende. Det samme med personen. (jmf alkohol debutalder).
- **Edwin Lemert: Primære og sekundære avvik.**
  - Vi er ulike. *Noe* defineres som avvik (psykose)
  - Primære avvik – oppleves av individet som normalt (lovbrudd, homofil handling)
  - Sekundært avvik – handlingen definerer og stempler personen (”ungdomskriminell”)

- Det er *fordeler* forbundet med den nye rollen, lite å tape (jmf kulturøkonomisk avhengighet)

- **Becker: Avvik som hovedstatus**
  - (i) Handlingen må stemples som avvikende, (ii) det kan ha langsiktige konsekvenser for utøveren. ”Selvoppfyllende profeti”.
  - Marijuana som eks (moralske entrepenører, lov, narkobyrå, men også det å bli en røyker...kjøpe stoff, være pålitelig, lære å bruke det))

- **Stempling som retning:**
  - Becker, Goffman, sosial interaksjonisme, sosial konstruktivisme: Fokus på symbolsk interaksjon, definisjoner og konsekvenser. ”Looking glass self”. Den dumme blir dummere, den slemme slemmere
  - Reaksjon: Aksjonsforskning (ta de undertryktes parti). (Jmf Løchen).

- Joel Best. *Missing children, Random violence*.
Redaktør *Social Problems*.

KAP 1: BLIND, TILFELDIG VOLD

- Bil uten lys, flashes, forfølger og dreper
- Ankle-grabbing
- Gjeng-initieringsrite: That's what gangs do
- Samtidskultur-tema – blind vold: seriemordere, motorvei-mord, ”wilding”, barn med våpen, skyting i skoler .....
- Moral panic (Stanley Cohen 1980) – rise and fall
- Fig 1, s. 6: Random violence øker fra 1988 topp i 1993, faller til 1996
- Karakteren:
  - Uten mønstre (patternless) – feil: drap rammer ekstremt presist, mht rase, kjønn, alder
  - Uten mening (pointless) – feil: ofte knyttet til f eks narkomsetning, knyttet til økt bevæpning
  - Ting blir verre (deterioration) – feil: i flere grupper er det en reduksjon i drap
- **Appellen:** Den blinde vold er (i) kraftfull, melodramatisk (ii) kan den ramme alle, må alle mobiliseres (selv om virkeligheten er annerledes) (iii) høyere presisjon kan vekke reaksjoner (svart krim – touchy) (iv) tåkelegger på en måte som kan være politisk heldig (”den gode fiende”) (v) viktigst: er den blind, er den også umulig å forklare, kanskje bekjempe

Kapittel 2: FRA DET INDIVIDUELLE TIL DET ALLMENE

- ”Wilding” overfall og voldtekt i Central Park. Ukjent term: ”We were going wilding.” Fra *incidence* til *instance* of the broader wilding problem (s. 29).
- Definisjonen utvides: alle former for vold som underminerer den sosiale orden. Eks gang rape, lynsjing, My Lai-massakren, skyldes tv, rap, populæktur, rasespenninger, porno, alt som innebærer at ungdommer føler seg uønsket (s 30)
- Freeway-killing. ”Den tredje gang noe skjer, har du en trend”
- Crime waves: generalisering fra partikulære case + påberope seg noe nytt eller en øking.
- Forutsetning for at saken opprettholder media oppmerksomhet:
(i) den fortsetter eller øker i alvor, (ii) noen tar på seg ”eiendomsrett” – en offerorganisasjon eks MADD (s 45-46)

- Eksempler fra norsk offentlighet: Guttene som forsvant før jul. Mediene som forsøkte å lage noe allment. Andre?

- **KAPITTEL 3: INSTITUSJONALISERING AV STALKING & HATE CRIMES**

- Claimsmakers. Calling attention. Compete with other social problems. Kjernebegrepene til denne tradisjonen.
- Etter kort tid i rampelyset forsvant wilding & freeway killings. Men nye dukker opp: Stalking & hate crimes.
- Stalking: personer blir forfulgt, trakassert og fysisk truet av andre. California lov 1992.
- 1989: tv-stjernen Rebecca Schaeffer drepes av fan. (Jmf filmen "The Fan". Robert de Niro). – "Star-stalking"
- Tidlig 1990-tall – mye oppmerksomhet. + Utvidelse av gjenstanden, generell vold – særlig mot kvinner. Nye estimater 200 000, eller det rammer 1:40, 1:30 eller 1:20. (s 51-52)
- Hovedpoenget. Stra-stalking ikke særlig utbredt. Termen redefineres til domestic violence, og estimatene øker. (Reframing problems). Wilding & Freeway killings forsvant. Dette ekspanderte den opprinnelige definisjonen og overlevde.
- Hate crimes – tilsvarende. Nytt bredt begrep som omfatter vold mot minoriteter (etniske, religiøse & homser). Felles front, stor gruppe. Noen er nok mot homser, men de er likevel mot *vold* mot homser.

- *Institusjonaliseringens jernkvadrant:*
  - *Media:* (i) beskriver dramatiske enkeltbegivenheter, gir kjøtt & blod; (ii) sier noe om omfang, økning; (iii) sier noe om årsaker; (iv) fortolker mening og betydning (v) fortsetter dekningen så lenge nye og friske synsvinkler kan anlegges
  - *Aktivister:* Avgjørende for om det hele vil leve. Noen må påberope seg eiendomsrett. Stalking ble tatt opp av eksisterende offerorganisasjoner (etniske, kvinner), de kjempet om saken, men ble mer eller mindre enige. Da får saken talspersoner, en ideologi, de kan samhandle med myndighetene, de får tilsig av egnede ofre.
  - *Myndighetene:* Har mulighetene for å sette inn ressurser, fremme lovforslag, og dette kan også gi politisk støtte, det gir medieoppmerksomhet
  - *Ekspertene:* Et knippe profesjoner – jurister, medisinere, samfunnsforskere kan spille en nøkkelrolle i å fremskaffe faktiske kunnskap og å fortolke fenomenet.
  - *Figuren s. 69* – viser de ulike aktørenes rolle.
  - *Okkult kriminalitet:* Det ble fremmet en rekke påstander rundt 1990, men etter hvert også ”motpåstander” (journalister, forskere), - dette er ikke noe viktig problem. Dette ble tydeligvis akseptert, og ca. 1995 forsvant saken.